

Берегівський професійний ліцей сфери послуг

Доцільне використання ІКТ на уроках української мови та літератури – суттєва допомога у підготовці здобувачів освіти до ЗНО

Підготувала викладач української мови та літератури

Лігоцька О.О.

2020

**«Якщо ми будемо навчати
наших дітей так, як
навчали учора – ми
вкрадемо у них майбутнє...»**

Джон Дьюї

ЗНО для наших учнів є, так би мовити, новацією, відповідно і підготовка до нього потребує все новіших підходів. На сучасному етапі, на мою думку, кожен викладач повинен використовувати ІКТ уже не як допоміжний навчальний ресурс, а як один із основних, тому що вони являються і джерелом інформації, і наочним посібником, і тренажером, і засобом діагностики, контролю та інше. Завданням сучасного викладача, є многогранне та доцільне використання комп'ютерів, гаджетів, мультимедійних дошок на уроці, підготовці до іспиту майбутнім випускникам нашого закладу освіти. Використання ІКТ в процесі вивчення української мови та літератури вносить істотні зміни у діяльність педагога та розвиток учня як особистості, ставить нові вимоги, вимагає чіткої організації та індивідуальної роботи з кожним, а отже, сприяє кращому результату підготовки до ЗНО.

На своїх уроках використовую творчі презентації, віртуальні екскурсії, електронні підручники, словники, тестові завдання, медіа-урок, інтерактивні ігри, динамічні таблиці та платформи для підготовки до ЗНО. Наведу приклади доцільності використання ІКТ:

Мій досвід роботи зі старшокласниками показує, що більшість із них набагато краще сприймають «новину» про самотійну чи контрольну роботу у формі тестів. І зрозуміло чому. Адже це дозволяє слабким учням, отримати «необхідну» їм оцінку завдяки легкій можливості списування правильних відповідей у сильних сусідів по парті. Боротьба з цим можлива тільки у випадку індивідуалізації роботи, а це означає, що викладачу необхідно підготувати таку кількість варіантів, яка б позбавила учнів змоги списувати і змусила б думати самотійно. Крім того, в тести необхідно додати питання з відкритою відповіддю та питання, які вимагають повного розв'язання, що

дозволить також виявити здібних учнів і відповідно їх вмотивувати високими балами.

Отже, для підготовки якісної самотійної (чи то контрольної) тестової роботи викладачу необхідно здійснити величезний об'єм роботи. Тут на допомогу стануть сучасні ІКТ. Існує величезна кількість доступних комп'ютерних програм, які дозволяють створювати та редагувати тести, проводити комп'ютерне тестування, автоматично здійснювати перевірку. Звідси - економія часу викладача, відповідно виконано більше тестів учнями, а, отже, більша можливість правильних відповідей, і головне – цими програмами можуть користуватися самі учні, здійснюючи самопідготовку, що є невід'ємною частиною успіху. Для того, щоб випускники змогли впевнено впоратися з тестом у напруженій екзаменаційній обстановці, потрібно готувати їх до тестування. «Не можна навчити плавати, стоячи на березі», треба активно вводити тестові технології в систему навчання. Знаючи типові конструкції тестових завдань, учень практично не витратить часу на розуміння інструкції. Також, коли я спілкуючись з тими, хто вже складав ЗНО, питаю, які проблеми виникли під час написання тестів – чи не єдиною відповіддю є – брак часу. Саме тому доцільно використовувати Тести ЗНО онлайн, оскільки саме тут здобувачі освіти можуть пройти коригування часу на виконання тестових завдань. Дані тести ми розв'язуємо саме під кінець підготовки до ЗНО, тобто в березні-травні, коли навички виконання вправ в учнів є і необхідно пройти тест на ліміт часу. Головним принципом ефективної підготовки до складання ЗНО є формування вміння застосовувати загальні методи виконання завдань.

Під час повторення необхідно:

- допомагати учням виділити головне і другорядне в навчальному матеріалі;
- навчити працювати з навчальною і додатковою літературою, комп'ютером, інтернетом;

- формувати в учнів уміння застосовувати формули, теореми в різних нестандартних ситуаціях;
- формувати готовність відповісти на будь-яке додаткове запитання або спрогнозувати його;
- учити самостійно здобувати знання.

Хочу наголосити ще на важливості онлайн-уроків, адже з їх допомогою учні можуть самостійно проаналізувати свої знання і розпочати роботу із «слабої точки» знань - тобто створення підґрунтя для задоволення індивідуальних запитів кожного. Якщо на уроці учень не зрозумів тему, то використання ІКТ стане в пригоді, бо будь-яка незрозуміла для нього тема буде пояснена неодноразово.

Подобається мені і те, що онлайн-уроки чітко ставлять питання і дають конкретну відповідь на них. Крім того, одна й та ж тема інтерпретована різними знавцями мови, науковцями, тобто, вивчаємо порівнюючи.

Також доношу до випускників всі програми та онлайн-платформи для підготовки до ЗНО. Рекомендую учням сайт EdEra, <https://www.ed-era.com/courses/> де є платформа ЗНО і можна проходити тести, скористатись підказками та побачити авторське рішення завдань. Ви опануєте базові теоретичні знання з української мови та виробите навички успішної мовленнєвої комунікації. Курс складається із 16 тем, тестових та відкритих завдань, допоміжних матеріалів та супроводжуючого інтерактивного конспекту на платформі EdEra Books ..

Також цікавим є **ЗНО клуб** <https://znoclub.com/>. ЗНО КЛУБ – це освітній портал, який допомагає всім випускникам, старшокласникам безкоштовно готуватися до ЗНО. На порталі можна знайти безліч теоретичних та практичних матеріалів з усіх предметів, новини про зовнішнє тестування та освіту в Україні, платформу з онлайн тестами, інформацію про українські вузи.

Be Smart – проект від освітньої платформи EDUGET містить понад 2 тисячі відеоуроків та понад 11 тисяч текстів. Це проект мрії: коли можна вчитися будь-де, безкоштовно та з результатом. Аби кожен учень країни міг підготуватися до ЗНО, у будь-який зручний час, у будь-якій точці планети. Інноваційні технології платформи EDUGET допомагають отримувати знання й ділитися ними зручно й ефективно.

Мета EDUGET – зробити процес отримання знань змістовним і захопливим.

<https://besmart.study/>

Дуже корисною для мене і моїх учнів є інформаційна сторінка О. Авраменка - доцента Київського університету імені Бориса Грінченка. Я щороку аналізую з учнями презентовані О. Авраменком експрес-уроки української мови на яких автор вчить дітей дбати про чистоту рідної мови водночас допомагаючи їм готуватися до ЗНО. <http://xn--80aafnzkiym.xn--j1amh/tele-radio-lessons/12> Зокрема, зупинялася на таких «Як правильно вітатися», «Як правильно вимовляти ЗНО», «Як пишеться (ПІВ)»ЯБЛУКА», «ІгорЕвич чи ІгорОвич?», «В Україні чи на Україні?», «Наступним чином... Яка помилка в цій сполучі слів?», «Прізвище, а потім ім'я чи навпаки?», «Навчаймося мови на помилках Олександра Авраменка!» та ін..

Пропоную також учням звертатися до книги О.Авраменка «100 експрес-уроків української». Щоб удосконалювати мовлення й мову було комфортно, у посібнику подано короткі уроки з дотепними ілюстраціями, які сприятимуть якнайкращому запам'ятовуванню норм сучасної української мови. Онлайн-уроки проведені автором за цим посібником учнями сприймаються легко. Їх можна назвати своєрідними мовними «смаколикami».

Активно використовую можливості сайтів Learning Apps.org – це тренажер для підготовки до ЗНО з української мови та літератури, який містить різноманітні інтерактивні вправи, каверзні запитання, цікаві завдання. Де ми з учнями граючись – навчаємось! <https://learningapps.org/5086318>

Цікавою та корисною вважаю Padlet – віртуальну дошку. Це інструмент для навчання, завдяки якому можливе поєднання тексту, зображення, відео, аудіо в інтерактивний формат.

У навчально-виховному процесі, зокрема, віртуальну дошку я застосовую:

- для „мозкового штурму”, на етапі узагальнення та систематизації знань;
- як майданчик для розміщення навчальної інформації;
- для спільного або індивідуального виконання домашнього завдання;
- як місце для збирання ідей для проектів та їх обговорення.

Підтримую думку – ІКТ – суттєва допомога при підготовці до ЗНО здобувачів освіти.

Використана література:

1. Інформаційно – комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі. С. Дишлева

<https://osvita.ua/school/method/technol/6804/>

2. Концепція Нова українська школа

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Можливості використання хмарних технологій в освітній та соціальній сферах. Сабліна М. А. Освіто-логічний дискурс. 2014. № 3(7). С.191–200.

http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4116/1/M_Sablina_OD_7_IS.pdf

4. Онлайн – курс « Лайфхаки з української мови» І. Хворостяного.

Платформа EdEra Books

<https://edera.gitbook.io/laihaki-z-ukra-ns-ko-movi/>

